

הנחיות כלליות מטעם המשרד להגנת הסביבה
למחזיקי היתרים ורישיונות לתקופה של השבתת המשק באופן חלקי או מלא
לתקופה מספטמבר עד דצמבר 2020

מסמך זה מעדכן את מסמכי ההנחיות למחזיקי היתרים ורישיונות מיום 18.3.2020, ומיום 29.5.2020

מפרוץ מגפת הקורונה עברו שינויים משמעותיים על כלל המשק ומשרדי הממשלה. על מנת לתת מענה לתקופת המשבר, הפיץ המשרד ביום 18.3.2020 וביום 29.5.2020 מסמכי הנחיות למחזיקי היתרים ורישיונות ובהם פורטו העקרונות המנחים את המשרד בפעולתו והנחיות לפעולה עד ליום 30.9.2020.

ההנחיות ניתנו מתוך התחשבות בכך שבחלק מהמפעלים הופחתו הפעילות וכוח האדם באופן משמעותי, בצד פגיעה כלכלית משמעותית בחלק מהמפעלים. מנגד, חלק מהמפעלים הגבירו את פעילותם על מנת לספק את צרכי המשק בתחומים מסוימים.

התמשכות משבר הקורונה וההתפרצות המוגברת של המחלה מציבים אתגרים נוספים לעובדי הסקטור הפרטי והציבורי כאחד. לאור ההחלטות שהתקבלו בשבועות האחרונים על ידי הממשלה והכנסת, בתקופה זו עובדים רבים נעדרים ממקום עבודתם, אם בשל בידוד ואם במסגרת עבודה מרחוק בניסיון לצמצם הפצת המחלה ולמנוע התפשטותה.

נוכח האמור, להלן ההנחיות לתקופה מאוקטובר 2020 ועד לסוף דצמבר 2020 (להלן – הרבעון הנוכחי), הנוגעות לרישוי בתחום תעשיות במשרד, בתקווה כי המצב ישתפר ונוכל כולנו לשוב לשגרה בהקדם. במקרה של שינוי משמעותי בנסיבות יופצו הנחיות עדכניות.

א. הבהרות ומידע כללי

1. **תוקף היתרים קיימים** - על פי חוק הארכת תקופות (הוראת שעה - נגיף הקורונה החדש)(אישורים רגולטוריים), התש"ף-2020 (להלן – חוק ההארכה), ניתנה ארכה אוטומטית לאישורים רגולטוריים שמועד פקיעת תוקפם המקורי חל בין 10.3.2020 לבין 31.8.2020 – ההארכה היא באותם תנאים ולאותה פעילות שאושרה באישור המקורי. מכוח החוק, אושר בימים אלה צו הארכת תקופות (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש)(אישורים רגולטוריים), התשפ"א-2020 (להלן – צו ההארכה). בהתאם לצו –

- אישורים רגולטוריים שמועד פקיעת תוקפם המקורי חל בין יום 01.07.2020 ועד ליום 30.09.20 יוארכו בשלושה חודשים מהמועד המקורי - קרי לכל המאוחר עד ליום 31.12.20.
- אישורים רגולטוריים שתוקפם המקורי אמור לפקוע בין יום 01.10.2020 ועד ליום 30.11.2020, יוארכו בעשרה שבועות נוספים מאותו מועד, קרי לכל המאוחר עד יום 09.02.21.

2. האישורים הרגולטוריים לפי החוק ולעניין הנחיה זו הם כל אישור או רישיון הנדרש לפי חוק לצורך ביצוע פעילות או פעולה בידי אדם, לרבות אישור בכתב בדבר פטור מביצוע פעילות או פעולה, שנתן גורם מוסמך במשרד בתחום התעשיות, ובלבד שהאישור או הרישיון כאמור ניתן מלכתחילה לתקופה העולה על חודש, למעט תעודת היתר לפי תקנות החומרים המסוכנים (יבוא ויצוא פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"ד-1994.

3. **בקשות לשינויים ודחיות** - ככלל, דרישות שנקבעו באופן מחייב בהוראות ובתנאים, הן שרירות וקיימות. למעט לגבי דרישות להן ניתנה ארכה במסמך הנחיות זה. יחד עם זאת ככל שקיים צורך בדחייה לגבי דרישה מסוימת עקב משבר הקורונה, ניתן לפנות בבקשה מנומקת לגורם המוסמך במשרד.
4. **בקשות לדחיית מועדי דיווח** - מבדיקה שביצענו עולה כי ככלל, ברבעון הנוכחי, מפעלים לא נדרשים לדיווחים תקופתיים משמעותיים. ככל שקיים צורך בדחייה לגבי דיווח מסוים עקב משבר הקורונה, ניתן לפנות בבקשה מנומקת לגורם המוסמך במשרד. דיווחים על אירועים חריגים, אירועי חירום ותקלות מחויבים בכל מקרה וללא שינוי.
5. **פעולות פיקוח** - יובהר כי המשרד ממשיך בפיקוח שוטף ויזום על מנת למנוע מפגעים וסיכון לסביבה.
6. **דרישות רגולטוריות חדשות** - הכללת דרישות בהיבטי אסדרה חדשים במסגרת רישיונות והיתרים תיעשה על בסיס בחינה פרטנית ובדגש על תחומים בעלי סיכון גבוה.
7. נדגיש כי יש להמשיך ולעמוד בתנאי ההיתרים והרישיונות ובכלל זה היתר הרעלים, היתר הפליטה רישיונות העסק, וכיוצא בזה.

ב. היתרי רעלים מכוח חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993

1. בעת צמצום או השבתת פעילות, יש לבחון את הסיכונים שעלולים לנבוע מכך לבריאות הציבור והסביבה, ולנקוט באמצעים סבירים להפחתת הסיכונים ולהבטחת שליטה על החומרים המסוכנים גם בעת הצמצום או ההשבתה.
2. היתר רעלים חדש – יינתן על פי הנהלים בעת שגרה, בכפוף להגשת בקשה וביצוע סיור (ככל שניתן יהיה לבצעם בהתאם למגבלות כוח האדם במשרד עקב משבר הקורונה)
3. חידוש היתרים וביצוע שינויים בהיתר רעלים - ככלל, הטיפול בבקשות לחידוש היתרים ייעשה על פי הנהלים בעת שגרה, בכפוף להגשת בקשה ולקיום סיור מקדים (ככל שניתן יהיה לבצעו בהתאם למגבלות כוח האדם במשרד עקב משבר הקורונה). מפעלים שקיבלו הארכה אוטומטית לתוקף ההיתר בהתאם לצו ההארכה – נדרשים להגיש בקשה שלושה חודשים לפני המועד שנקבע בהארכה, אך מומלץ להגיש בקשה במועד המוקדם ביותר האפשרי. חידוש ההיתר יינתן לפי המועד שנקבע בצו ההארכה (בכפוף לסמכות לקצר את התקופה לפי חוק ההארכה בהודעה פרטנית מראש).
4. דחייה לעניין עמידה בלוחות זמנים ליישום תנאים בהיתר הרעלים – ככל שיעלה צורך בדחייה כאמור, ניתן להגיש בקשה מנומקת לממונה במחוז והיא תיבחן באופן פרטני. יילקחו בחשבון מגוון שיקולים, ובהם מידת הסיכון הנשקפת לאדם ולסביבה עקב הדחייה, המועד בו ניתנה הדרישה, משך הזמן שניתן להערכות.
5. פסולת מסוכנת – יש להמשיך ולפנות פסולת מסוכנת בהתאם לאישורי מנהל רוחביים או פרטניים.
6. להלן דגשים נוספים **למפעלים שחלה עליהם מדיניות "מרחקי הפרדה"**¹ בהתאם לתנאי היתר הרעלים שלהם, על מנת למנוע סיכון לאירועי חומרים מסוכנים בעת צמצום פעילות או השבתה מלאה:

¹ למען הסר ספק, רשימת מפעלים הועברה לאיגוד הכימיה, הפרמצבטיקה ואיכות הסביבה בהתאחדות התעשיינים.

- א. מפעלים שבשגרה פועלים 24 שעות ביממה – צוות חירום בשטח העסק נדרש בכל עת, לרבות בעת צמצום או השבתה.
- ב. מפעלים שבשגרה אינם פועלים 24 שעות ביממה –
(1) בעת צמצום פעילות – צוות חירום בשטח העסק נדרש בכל עת;
(2) בעת השבתה מלאה - נדרש סיור בעסק אחת ליומיים לכל הפחות, להבטחת קיום תנאי האחסון ובדיקת המערכות המחייבות בדיקה. הסיור יבוצע על ידי גורם מתאים מטעם העסק כגון איש צוות חירום או צוות תחזוקה.
7. מפעלים שמחזיקים במערכות שליטה מרחוק לרבות לעניין פרמטרים קריטיים במערכות הייצור, האחסון וכו' (טמפרטורה, לחץ, דליפות) – יבטיחו רציפות פעולה של מערכות אלה.

ג. היתר פליטה מכוח חוק אוויר נקי, תשס"ח – 2008

1. במקרה של תקלה/השבתה יזומה/מקרה חירום, הגורמים או העלולים לגרום לחריגה מערכי הפליטה או חריגה מערכי איכות האוויר או לאי עמידה בתנאי היתר הפליטה, בעל מקור הפליטה ינקוט בכל הצעדים והאמצעים הנדרשים להפסקת זיהום האוויר ולעמידה בתנאי ההיתר כמתחייב.

2. הגשת בקשה להיתר/חידוש היתר הפליטה –

א. בקשה להיתר פליטה למקור פליטה חדש/מפעל חדש – ניתן להגיש בקשה בהתאם להוראות החוק. הטיפול בבקשה יהא בכפוף למגבלות שהוטלו או יוטלו על כלל האוכלוסייה ובכפוף למגבלת כח האדם במשרד בתקופה זו – ניתן להגיש את הבקשה באופן מקוון בכתובת: <https://industry.sviva.gov.il/my.policy>

ב. בקשות לשינוי היתר פליטה או לשינוי הפעלה משמעותי (לפי סעיפים 26 או 27 לחוק) – גם ברבעון הנוכחי תינתן עדיפות לטיפול בבקשות לפי סעיף 27 בנושאים הנוגעים להוספה/הרחבה של מתקנים - ניתן להגיש את הבקשה בדוא"ל לממונים הרלוונטיים וכן ל: heterayplita@sviva.gov.il

ג. בקשה לחידוש היתר פליטה –

• חובת הגשת בקשה לחידוש (לפי סעיף 25 לחוק) – יש לקחת בחשבון כי במצב החוקי הקיים לא מוארך תוקף ההיתרים, כך שבכל מקרה של הגשה באיחור (פחות משנה לפני תום תוקפו של ההיתר), עלול להיווצר בעתיד עיכוב בהוצאת היתר הפליטה במועד שבו יפוג תוקף ההיתר. לפיכך, מומלץ להגיש את הבקשה מוקדם ככל הניתן.

• היתר פליטה שתוקפו פג במהלך הרבעון הנוכחי - הארכת תוקף ההיתר היא בהתאם לצו ההארכה.

3. הקמה והפעלה של תחנות ניטור בסביבה (הוראת ממונה לפי סעיף 7 לחוק אוויר נקי) – הוראת הממונה להקמה והפעלה של תחנות ניטור אוויר בסביבה עומדת בתוקפה גם ברבעון הנוכחי ללא שינוי. יש לקיים את הוראות הממונה והנחיותיו לרבות בעניין חובת שידור נתונים רציפים ואמינים, תחזוקה של התחנות,

תיקון תקלה בתחנת הניטור, ביצוע כיוולים שוטפים ותקופתיים, הבטחת איכות, עמידה בתקן ISO17025 וכו'. ככל שיעלה צורך בדחייה, ניתן להגיש בקשה מנומקת לממונה והיא תיבחן פרטנית.

4. יישום תנאי היתר הפליטה –

א. במקרה בו עולה צורך בדחייה של מועד לעמידה בדרישות ההיתר, לתקופה של עד שלושה חודשים, יש לפנות לנציג המחוז הרלבנטי לבדיקת הבקשה באופן פרטני. לדחייה לתקופה ארוכה יותר, יש לפנות לממונה באגף איכות אוויר ושינוי אקלים. בהיעדר הוראה אחרת מפורשת ובכתב מהממונה, בעל מקור הפליטה נדרש לעמוד בתנאי היתר הפליטה ובכלל זה בחובת דיגום, ניטור, דיווח וכו'.

ב. על אף האמור לעיל, בעל מקור פליטה החייב בביצוע דיגום תקופתי לפי תנאי היתר הפליטה במהלך הרבעון הנוכחי, במתקן שאינו פעיל או בכל מקרה אחר בו המפעל אינו יכול לבצע את הדיגום עקב משבר הקורונה, יהיה רשאי לבצע את הדיגום עד ה- 28.2.2021. יובהר כי הוראה זו אינה מתייחסת לדרישות שנקבעו בצו מכוח סעיף 45 לחוק. על אף האמור, הממונה רשאי לדרוש ביצוע הדיגום במועד מוקדם יותר אם קיים חשש לחריגה מערכים מחייבים וכן שבמקרה שבו בשל התמשכות משבר הקורונה לא בוצע דיגום משך זמן רב.

ג. יובהר כי חובת ניטור רציף בארובה והעברת נתוני הניטור לפי תנאי היתר הפליטה והוראת הממונה לפי סעיף 15 לחוק אוויר נקי, תעמוד בתוקפה ובכלל זה בחובת תקינות מערכות הניטור, העברת נתונים רציפים ואמינים לממונה, איגוד ערים או ליחידה הסביבתית, תיקון תקלה וכו'.

ד. רישיון עסק עם תנאים מטעם נתון האישור במשרד להגנת הסביבה

1. במקרה של תקלה/השבתה יזומה/מקרה חירום הגורמים או העלולים לגרום לחריגה מערכי הפליטה לאוויר או לשפכים או לאי עמידה בתנאי רישיון העסק, בעל העסק ינקוט בכל הצעדים והאמצעים הנדרשים להפסקת הזיהום ולעמידה בתנאי רישיון העסק או ההיתר הזמני, וידווח למשרד כנדרש ברישיון.

2. בקשות לרישיון חדש/חידוש – ככלל, הטיפול בבקשות ייעשה על פי הנהלים בעת שגרה, בכפוף לקבלת הבקשה מהרשות המקומית ולקיום סיור מקדים (ככל שניתן יהיה לבצעו בהתאם למגבלות כוח האדם במשרד עקב משבר הקורונה).

3. בקשות לשינוי ברישיון – לא יינתן אישור לשינוי משמעותי שעלול לגרום לסיכון או למפגע ללא בדיקה פרטנית.

4. דיגומים בתחום איכות האוויר – בעל רישיון עסק החייב בביצוע דיגום לפי תנאי רישיון העסק במהלך הרבעון הנוכחי, במתקן שאינו פעיל או בכל מקרה אחר בו המפעל אינו יכול לבצע את הדיגום מנסיבות הנובעות ממשבר הקורונה, יהיה רשאי לבצע את הדיגום עד ה- 28.2.2021. על אף האמור, הממונה רשאי לדרוש ביצוע הדיגום במועד מוקדם יותר אם קיים חשש לחריגה מערכים מחייבים וכן שבמקרה שבו בשל התמשכות משבר הקורונה לא בוצע דיגום משך זמן רב.

5. דיגומים בתחום שפכי תעשייה –

- א. בעל רישיון עסק המזרים שפכי תעשייה למערכת הביוב הציבורית, והחייב בביצוע דיגום לפי תנאי רישיון העסק במהלך הרבעון הנוכחי, במתקן שאינו פעיל או בכל מקרה אחר בו המפעל אינו יכול לבצע את הדיגום מנסיבות הנובעות ממשבר הקורונה, יהיה רשאי לדחות את ביצוע הדיגום עד ליום 31.12.2020.
- ב. בעל רישיון עסק המזרים שפכי תעשייה ליעד שאינו מערכת הביוב הציבורית (כגון בריכות אידוי), והחייב בביצוע דיגום לפי תנאי רישיון העסק במהלך הרבעון הנוכחי, נדרש לבצע את הדיגום במועד. ככל שיעלה צורך בדחייה, ניתן להגיש בקשה מנומקת לממונה במחוז והיא תיבחן פרטנית.